

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.721/2016/6.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Almásy Mária bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

Zafíri és Társai Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Herpy Miklós ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék 42.Pf.637.671/2015/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

II. és III. Kerületi Bíróság 1.P.II.23.570/2011/102.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 84.700 (nyolcvannégyezer-hétszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2008. március 7-én motorkerékpárjával ütközött L.B. személygépkocsijával, amelynek következtében több, az alsó végtagokra is kiható sérülés érte. A maradványtünetek maradandó fogyatékossgot, munkaképesség-csökkenést okoztak, az össz-szervezeti károsodás 15%-os, a baleseti eredetű munkaképesség-csökkenés 18,75%-os mértékű. A baleset L.B. hibájából következett be.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a keresetében a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítésére kérte az alperes, a balesetet okozó gépjármű kötelező felelősségbiztosítója kötelezését.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy helytállási kötelezettségének eleget téve a felperest megillető nem vagyoni és vagyoni kárát kiegyenlítette.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest 1.315.000 forint és ennek a 2008. március 7-től járó törvényes mértékű késedelmi kamata, 2008. április 27-től véghatáridő nélkül havi 8.000 forint járadék és ezen összeg minden év január 1. napján, így már 2009. január 1. napján is a KSH által közzétett éves infláció mértékével megnövelendő járadék, 679.275 forint és 2015. augusztus hónaptól kezdődően a felperes tényleges nyugdíjazásáig havi nettó 9.942 forint megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adó ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperes, mint L.B. gépjárművének kötelező felelősségbiztosítója köteles a gépjármű üzembentartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet alapján a biztosított által okozott kárt megtéríteni. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperes volt az, aki a balesetet megelőzően mind a szülei, mind a felesége szülei ingatlanán a kertben és a ház körül felmerülő munkákat elvégezte és ezen munkákat a gyógyulása időtartama alatt elvégezni nem tudta. E tevékenysége nem minősíthető szívességi munkavégzésnek, így az emiatt felmerülő többletköltségek az alperesre kártérítésként átháríthatók. Erre tekintettel kötelezte a bíróság az alperest a gyógyulásáig felmerülő időtartamra 15.000 forint ház körüli kisegítő költsége jogcímén való kártérítés megfizetésére. A szakvélemény alapján megállapította, hogy bizonyos nehéz, illetve a térd elfordulását igénylő háztartási és ház körüli munkák elvégzését a felperes a balesettel okozati összefüggésben a jövőre nézve nem tudja ellátni, erre tekintettel a bíróság a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 355. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest háztartási és ház körüli kisegítő munkák jogcímén havi 8.000 forint összegű járadék megfizetésére. Az erőmegfeszítés körében az elsőfokú bíróság arra utalt, hogy a felperes az alsó végtagokat igénybe vevő közepes és nehéz fizikai munkavégzést igénylő tevékenységében korlátozott, ezek ellátására csak ereje megfeszítésével képes, amelynek mértéke 10%. Erre tekintettel a Ptk. 356. §-ának (3) bekezdése szerinti erőmegfeszítési járadékra jogosult a felperes. A bérfejlesztésnek az ítélethozatalig bekövetkezett mértéke olyan, a Ptk. 357. §-ának (4) bekezdése szerinti jövőbeli változás volt a baleset időpontjához képest,

amely teljes bizonyossággal bekövetkezett, erre tekintettel ezeket a változásokat a keresetvesztés megállapításánál figyelembe kellett venni. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a jövőre nézve elfogadta az alperes érvelését a tekintetben, hogy a felperes a jövőre semmi olyan, teljes bizonyossággal bekövetkező bérfejlesztést, jövedelemnövekedést nem jelölt meg, amellyel számolni kell, ezért a jövőre nézve a 2015. évi jövedelem vonatkozásában megállapított „erőmegfeszítési járadék” megfizetésére kötelezte az alperest a felperes tényleges nyugdíjazásáig. A perköltség viseléséről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett, és a perköltség megfizetésére az alperest kötelezte.

- [5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta, az alperes által fizetendő összeget 615.000 forintra és ennek az elsőfokú ítéletben szereplő késedelmi kamataira, a 2008. április 27-től fizetendő járadékot pedig havi 4.000 forintra leszállította. A járadék KSH által közzétett éves inflációval történő növelésére irányuló és jövedelempótló járadék megfizetésére irányuló keresetet elutasította, továbbá mellőzte az alperes perköltségben való marasztalását. A perköltség viselése körében a felperest kötelezte arra, hogy fizessen meg külön felhívásra a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának 513.762 forint szakértői díj előleget, egyebekben rendelkezett az eljárási illetékek viseléséről. A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését megalapozottnak tartotta - többek között - a ház körüli kisegítő címén előterjesztett járadékgigény, a jövedelempótló járadék és a SOTE szakvéleményével kapcsolatos perköltség viselése tekintetében. Ez utóbbi szakértői költséget a másodfokú bíróság szerint a felperesnek kell viselnie, mert a szakvélemény elkészítése és a szakértő meghallgatása felesleges volt, a szakvéleményt a bíróság a bizonyítékok között nem értékelhette, így az ezzel felmerült előlegezett költséget a felperes köteles viselni. A ház körüli kisegítő költsége kapcsán a másodfokú bíróság indokolása szerint az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a felperes nem bizonyította: anyósa, illetve a szülei rászorulnának arra, hogy a felperes helyettük végezze el az őket terhelő munkákat. A szakértői vélemény szerint a felperes a ház körüli munkák közül csak kaszálásra és létrára mászásra nem képes, így a nagyrészt füves ingatlanokon továbbra is tud fűvet nyírni. A szülők ingatlana kapcsán pedig nemcsak a felperes segítségére számíthatnak a szülők, hanem a felperes testvérének segítségére is, mindezekre tekintettel a felperesnek a ház körüli kisegítő költsége címén előterjesztett járadékgigényét a másodfokú bíróság elutasította, és a járadék mértékét 4.000 forintra leszállította. A jövedelempótló járadék körében a másodfokú bíróság azt fejtette ki, hogy a Ptk. 356. §-ának (3) bekezdése értelmében a balesetért felelős személy javára nem vehető figyelembe az a kereset, amelyet a balesetet szenvedett

személy a balesetből eredő jelentős testi fogyatékosága ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel ér el. Ezen számítási mód alkalmazásához a felperesnek azt is bizonyítania kellett, hogy a balesettel összefüggésben jelentős testi fogyatékoságot szenvedett, az igazságügyi szakértői által megállapított 18,75%-os egészségkárosodásra tekintettel azonban a felperesnél jelentős testi fogyatékoság nem alakult ki, ezért a kereseti kérelmet a másodfokú bíróság megalapozatlannak találta, és elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a járadékok tekintetében az elsőfokú ítélettel egyező, a perköltség tekintetében a SOTE szakértői véleménye díjának viselését a pernyertesség és pervesztesség arányában megosztó döntés meghozatalát kérte. A felperes szerint a bíróságnak az alperest 2008. április 27. napjától véghatáridő nélkül havi 8.000 forint, lejárt erőmegfeszítési járadék címén nettó 679.275 forint, 2015. augusztustól a felperes tényleges nyugdíjazásáig havi nettó 9.942 forint megfizetésére kell kötelezni. Jogi álláspontja szerint a másodfokú bíróság az erőmegfeszítési járadék jogosultság körében tévesen értelmezte a Ptk.-t, mert a Ptk. 356. §-ának (1) bekezdését a Ptk. 357. §-ának (4) bekezdésével összhangban kell értelmezni. A járadékra való jogosultság nem szüntethető meg amiatt, hogy a bérek a károsultól kívül álló okból normál mértékben emelkedtek. A másodfokú bíróság önkényesen negligálta a 10%-os erőmegfeszítést a szakértői vélemény ellenére azzal, hogy nem jelentős a testi fogyatékoság és nem indokolta azt sem, hogy mi minősül jelentős egészségkárosodásnak. Ha van bármilyen mértékű rendkívüli munkateljesítmény munka közben, az kárként értékelendő. E körben a tényeket és a jogszabályokat az elsőfokú bíróság értékelte helyesen.
- [7] A felperes szerint törvénysértő a SOTE szakvéleményének kirekesztése a bizonyítékok sorából, ezért e tekintetben a teljes perköltség megfizetésére a felperes nem kötelezhető. Dr. V.Gy. igazságügyi szakértő szakvéleményéből megállapítható az is, hogy a SOTE korrekt szakértői véleményt terjesztett elő. A Pp. 178. §-ának (4) bekezdése ellenére egyébként a bíróság meg sem hallgatta a SOTE vezetőjét.
- A szakértői vélemény egyértelműen alátámasztja, hogy a ház körüli munkák esetére indokolt a járadék, ennek elutasítása nem felel meg a teljes kártérítés elvének, a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak, és az eredeti állapot helyreállításába „nem fér bele”, hogy a felperes helyett dolgozzon a testvére.
- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Az erőmegfeszítésre alapított járadék tekintetében az alperes szerint a jogerős ítélet helyesen

alkalmazta a jogszabályokat, és a 8. számú módszertani levél alapján jól minősítette a munkaképesség-csökkenést nem jelentős testi fogyatékosná, e körben a felülvizsgálati kérelem téves és elfogadhatatlan megállapításokat tartalmaz. A SOTE véleményének mellőzése és ennek megfelelően a perköltség viseléséről szóló döntés jogszerű és helytálló.

A ház körüli munkák közül a felperes csak a létrára mászással együtt járókat nem tudja elvégezni, amelyeket a felperes testvére is elláthat, a járadék elutasítása az alperes szerint indokolt volt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [10] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [11] A keresetvesztéseget pótló járadékra való jogosultság általános feltételeit a Ptk. 356. §-ának (1) bekezdése szabályozza, a felperes által „erőmegfeszítési járadék” címén előterjesztett igényt a Ptk. nem ismeri. A Ptk. 356. §-ának (3) bekezdésében írt szabály nem lehet alapja a járadékigénynek, az csak a kártérítés egyéb rendelkezéseivel alkalmazható, azaz a rendkívüli munkateljesítményből származó jogkövetkezmények levonásához a Ptk. 356. §-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek együttesen kell megglenniük, e jogszabályi rendelkezéseket a másodfokú bíróság helyesen értelmezte. Amennyiben a károsult baleset utáni jövedelme a rendkívüli munkateljesítmény nélkül meghaladja a baleset előtti jövedelmét, akkor hiányzik a járadék megállapításának feltétele, a Ptk. 356. §-ának (3) bekezdése értelmében pedig a balesetért felelős személy javára csak az a kereset nem vehető figyelembe, amelyet a balesetet szenvedett személy a balesetből eredő jelentős testi fogyatékosága ellenére ér el rendkívüli munkateljesítményével. A másodfokú bíróság ezért helyesen hivatkozott arra, hogy a felperesnek a jelentős testi fogyatékoságot is bizonyítania kell, a rendelkezésre álló bizonyítékok, az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján azonban ez nem volt bizonyított, ezért az együttes feltételek hiányára tekintettel a keresetet elutasító jogerős ítélet nem jogszabálysértő.
- [12] Az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megalapozottan állapította meg azt, hogy a felperes az alsó végtagokat igénybe vevő közepes és nehéz fizikai munkavégzést igénylő tevékenységében korlátozott. A másodfokú bíróság a ház körüli kisegítő kapcsán előterjesztett keresetet nem azért utasította el, mert a felperes a rokonok részére végzett kerti

munkát és nem is azzal, hogy a továbbiakban az másra hárítandó, hanem konkrétan vizsgálta, hogy a felperes a baleset előtt hol és milyen munkálatokat végzett és az érintett két ingatlan adottságaira, valamint a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára figyelemmel okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a nagyrészt füves ingatlanokon továbbra is tud fűvet nyírni, azaz nem volt megállapítható olyan, a baleset előtt elvégzett és a továbbiakban a felperes által el nem végezhető ház körüli tevékenység, amelyre tekintettel járadékra tarthatna igényt. E körben a jogerős ítélet a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésén alapul, és a Ptk. 355. §-a (1) bekezdésének sérelme nem áll fenn.

- [13] A SOTE szakértői véleményével kapcsolatos perköltség viseléséről a jogerős ítélet helyesen rendelkezett. Éppen a felperes volt abban a helyzetben, hogy észlelje: a bíróság által elrendelt szakértői bizonyítást az a szakértő végzi, aki felkérésére a per előtt szakvéleményt készített és ezt kellően nem jelezte, így még a szakértő tárgyaláson való meghallgatására is sor kerülhetett. Függetlenül a szakvélemény tartalmától azt a bizonyítékok köréből a bíróságnak ki kellett rekesztenie, ezért az a döntésnél nem volt figyelembe vehető, azaz felesleges költséget okozó bizonyítás volt, amely alapot adott a Pp. 80. §-a (2) bekezdésének alkalmazására.

Záró rész

- [14] A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartja.
- [15] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. október 26.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnök, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bírő, Dr. Almásy Mária s.k. bírő

A kiadmány hitelél:

bírósági ügyintéző
HM